

glas

slovenske kulturne akcije

L. IX. 13. VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 15. 7. 1962.

O EKUMENSKEM GIBANJU

Ekumensko gibanje zajema krščanske Cerkve luteranstva in raznih drugih protestantskih ločin. Iani je bil nov ekumenski kongres — protestantske Cerkve se v okviru tega skupnega telesa zbirajo na periodične kongrese —; na tem kongresu je ruska pravoslavna Cerkve stopila v tajništvo in tako postala članica tega gibanja. Kakšno stališče zavzema katoliška Cerkve? O tem je govorila papeška okrožnica "Mortalium animos", 6. januarja 1928, ki med drugim navaja:

„1. Ta gibanja suponirajo, da se Cerkev more motiti, ali da je v svojem poslanstvu že propadla. 2. S takim govorjenjem uničujejo pravo Kristusovo Cerkev, ker se tako zedinjenje ne more doseči brez škode za vero. 3. Nikakor se ne more govoriti, da bi šlo za novo Cerkev, ki bi izšla iz vseh dosedanjih krščanskih Cerkvá, ampak je treba iskati možnosti, da se uresniči in razširi prava in zakonita Kristusova Cerkve.“

Kako so sprejeli protestantski krogi encikliko, kaže najbolj članek, ki ga je napisal teolog Friedrich Heiler (Rom und Einigung der Kirche). Piše: Rimska kurija je prežeta z ekstremizmom in njen duh je brez duha ljubezni in ponižnosti. V enakem smislu so se izražali zastopniki raznih protestantskih ločin. Pridružili so se jim pravoslavni teologi Hamilkar Alivisatos, dalje škof Germanos iz Thoirra, Bulgakov in drugi. Navajajo, da je papež Pij XI. tedaj s to encikliko porušil vse mostove, ki bi vodili k zedinjenju. Vendar so člani ekumenske zveze na kongresu v Stockholmu leta 1928 zavzeli stališče, da se naj gibanje za zedinjenje usmeri predvsem na pot praktičnega sodelovanja. Toda na drugi strani pa se je postavil na stališče, da je treba stremeti za edinostjo nauka in bogoslužja.

Vzhodna pravoslavna Cerkve je brez skupnega vidnega edinstva in se mnogi pravoslavni teologi približujejo anglikanski teoriji o treh vejah Kristusove Cerkve. K tej teoriji jih nagiblje dejstvo, da se s pravoslavne stališča (7 cerkvenih zborov) katoliška Cerkve ne more obsoditi kot razkolna ali heretična.

Glede na trojno hierarhično oblast, torej glede na trojno združujoče načelo razlikujemo edinstvo vere, vladanja in socialno ali liturgično edinstvo.

Medtem je preteklo več ko trideset let, odkar je izšla enciklika. Ko je sv. oče Janez XXIII. oznanil, da sklicuje cerkveni koncil, je bilo ustanovljeno pri kuriji v Rimu posebno tajništvo za zveze z drugimi krščanskimi Cerkvami, ki mu načeluje kardinal Bea. Kako se razvija delo tega tajništva in kakšno je naziranje Cerkve o teh problemih, pa nam bo govoril p. Silvin Eiletz S.J. na prihodnjem kulturnem večeru.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Filozofski odsek

Šesti kulturni večer v soboto 21. julija ob 19. uri
v salonu Bullrich, Sarandí 41, Capital

Predaval bo p. Silvin Eiletz S.J.

O EKUMENSKEM GIBANJU

Ker je prireditelj zvezana s stroški, prosimo za prostovoljne prispevke ob vhodu.

„Evangelij preprosto opisuje Kristusovo življenje, blagovest in delo. Ako ne bi imeli o Kristusu nič drugega, bi bil Kristus samo izreden pojav v zgodovini in zanimiv spomin iz davne obledelosti. A Kristus še živi med nami. Ustanovitelji držav, filozofskih šol in religij žive v svojih ustanovah. Kristus živi v svoji ustanovi, v Cerkvi, svojem kraljestvu, na mnogo popolnejši in realnejši način. Cerkve je Kristusov umotvor, ki Kristusovo bivanje razodeva še živeje, nego nam svet razodeva bivanje Stvarnikovo. Cerkve je objektivno ostvarjen Kristusov nauk, v njej je Kristusova blagovest dobila vidno obliko, postala meso in kri. Cerkve je nekako nadaljevanje Kristusovega učlovenja, telo Kristusovo, je Kristus, ki na skrivnosten način še živi in deluje na zemlji. Ta ideja Cerkve je vodila apostolsko delovanje sv. Pavla. Kdor preganja Cerkve, preganja Kristusa, kdor ljubi Kristusa, mora ljubiti tudi Cerkve. Kakor je bil Kristus v preprostosti in križu Judom v „pohujšanje“, da ga niso hoteli spoznati, tako je preprosta vsakdanost in nepopolnost človeškega elementa v Cerkvi mnogim v spotiko, da v njej ne vidijo Kristusa.“

Zato je nauk o Cerkvi važen sam po sebi, važen posebno v naši dobi, predvsem za nas, ki živimo na meji pravoslavnega vzhoda, s katerim nas vežejo osnovne resnice krščanstva in Cerkve, a od katerega nas zopet najbolj loči različno pojmovanje Kristusove Cerkve.

Franc Grivec „Cerkve“
(Uvod.)

Vse naročnike ob zaključku šeste letnika vljudno prosimo, da poravnajo naročnino, če tega še niso storili. Kmalu bomo objavili knjižni program in cene za novi letnik.

GLAS pošiljamo vsem naročnikom prijateljem in tistim, ki bi se morebiti odločili za nakup naših publikacij. Ker so se stroški za izdajanje lista silno podražili, se obračamo do vseh, da prispevajo za tiskovni sklad.

VSAK PRISPEVEK NAM BO V ZNATNI MERI OMOGOČIL, DA OHRANIMO NAŠE DELO.

TARIFA REDUCIDA
Concesión 6228
Registro Nacional
de la Propiedad Intelectual
N° 624.770

Peti kulturni večer je bil v soboto 7. julija. O *Kulturnih vrednotah* je predaval prof. Alojzij Geržinič. Najprej je osvetlil mesto, ki ga kulturne vrednote zavzemajo v človeškem življenju. Bistveni cilj vsega delovanja mora biti ohranitev, razvijanje in spopolnjevanje. Vsakemu človeku je Stvarnik podelil darove, ki jih mora razvijati. Poseben poudarek je pri tem na kulturnih vrednotah, saj te v najvišji meri zaposlujejo človeške sposobnosti. Razložil je skrbnost, ki so jo Slovenci kazali do kulturnih vrednot. Orisal je posamezne dobe slovenskega kulturnega ustvarjanja in pri tem ocenil pozitivni in negativni vpliv nekaterih dob in osebnosti. V znanosti se je dotaknil vpliva nekaterih del zlasti iz vrst pozitivistično umerjenih mislecev in pisateljev. Sledila je ocena posameznih področij kulturnega delovanja, tako leposlovja, gledališča, kina, plesa, likovnih umetnosti in kritike, in to s pogledi na slovensko in svetovno ustvarjanje.

Debata je ugotovila razsežnost gradiva, ki je bilo obdelano; izvajanja so izzvenela v željo, da bi bilo gradivo objavljeno. Navzoči so predavatelja nagradili s prisrčnim in hvaležnim aplavzom.

VEČER SLOV. KULTURNE AKCIJE

v „Slomškovem domu“ v Ramos Mejia

Slovenska kulturna akcija je stopila pred občinstvo „Slomškovega doma“ v Ramos Mejia v soboto 30. junija, da mu predstavi originale umetnostnih dobitek za IV. Umetnostno loterijo, ki je v teku in se bo zaključila 17. avgusta. Za to priliko je absolvent umetnostne šole pri Slov. kult. akciji, g. Bukovec lepo razvrstil 13 slik in kipov slovenskih umetnikov na glavni steni predavalnice, ki je bila prevlečena z lepim težkim zelenim zastorom, tako da se dobitki lepo odražali.

Nekaj besed o Slovenski kulturni akciji je spregovoril podpredsednik dr. Tine Debeljak, poudaril njeno knjižno in umetnostno delo, njen cilj in uspeh. Poudarjal je potrebo po ustvarjalnem delu med znanstveniki in umetnostnimi ustvarjalci v emigraciji kot najvidnejšim znakom življenja naroda v tujini, ter potrebo po podpori takega dela, ki ni donosno, pa je nujno in je povsod drugod na svetu navezano na dajatve ljudi, tudi takih, ki stvar sicer ne razumejo, a vedo, da morajo biti. Omenil je uspeh Dantēja kot prevoda nad prevodom v domovini, ki ga priznava Jezik in slovstvo v Ljubljani, pa rastočo ceno emigrantskih izdaj v materialnem pogledu, kakor tudi del naših emigracijskih umetnikov, ki bodo nekoč zelo iskana in plačevana. Tudi na to materialno vrednost dela Slov. kult. akcije je opozoril, ki ima močno privlačnost med širšimi krogi.

Po teh uvodnih besedah je umetnostni zgodovinar akademik Marolt podal strokovno označbo posameznih podob, omenjajoč osebnost umetnika, nato pa slogovno analizo posameznega dela, ponekod, kakor v primeru Černigojevem, tudi kritično. Po uspelem večeru si je občinstvo od blizu ogledalo razstavljena dela in že uživalo ob podani razlagi del njih eventualni „zadetek“. Večer, ki je bil sicer bolj propagandnega značaja, je vendarle pokazal, da ima Kulturna akcija možnost s svojimi predavanji zajeti tudi širše občinstvo in preko novih domov okrepiti svoj kulturni vpliv na našo emigracijo.

(Zapiski ob 48. publikaciji Slovenske kulturne akcije)

I.

Prebiramo knjigo petindvajsetletnega, tridesetletnega Majcena. Tako je namreč treba vzeti v roke *POVESTICE*, če hočemo, da nam knjiga pove kaj več, kakor pa samo nekaj lepih zgodb...

Mar je Majcen res pisal *Nove ljudi* proti Cankarjevemu *Hlapcu Jerneju*? Če jih je, je kmalu spoznal, da je zašel. „Idej na velezmota“ druga je morda pravilna rešitev prvega pokazeta kvečjemu to, da o večji ali manjši umetniški vrednosti ne odločata pravilnost ali nepravilnost ideje. Vsekakor so *Novi ljudi* pri Majcenu „tuje telo“, prav tako kot *Voznik Marko*, ki pa ni „malo pomemben“, kakor so nekoč nekateri menili, ker „nima ideje“, ampak ker se je Majcen ob njem spustil v golo pripovedovanje. Pisatelj sam je to spoznal: po teh dveh zgodbah se mu je pogled obrnil stoosemdesetstopinjsko. Iz pripovedovalca o zunanjih dogodkih se je prelevil v tenkočutnega popotnika v tuja srca, v prisluškovavca komaj zaznavnih utripov v duši, takih, ki so dani, da jih sliši samo izvoljeneec.

Vedno smo si Slovenci želeli pripovednika. Tudi Majcen prične z epiko, a že po letu dni začne grebsti po lastni in tuji duši. Mar smo res kljub našemu „nemštvi“ na zunaj in kljub religiozni togosti znotraj, vendarle — Slovani? Da se je Cankar lovil predvsem krog lastnega srca, medtem ko Majcen sebe pozabi in hodi drugam na pogovor — ne spremeni dejstva. Oba raseta iz iste korenine. „Le tistemu, ki je bil neustrašen, zadnje resnice željan posegel v lastne globočine, le tistemu se razgrnejo vse prisposobe, se odpro katakombe v srcu brata.“ (Uvod v *Podobe iz sanj*.)

Razen ob nekaterih zgodbah z gogoljevskim prijemom (*Zamorska kraljica*) ali s češkovsko drobno igro (*Rdeče noge*) zaveje iz Majcena vzdušje nemških meščanskih romanov. Kako smo si z Nemci različni in vendar, kako nam je — med drugim — skupen način romantičnega gledanja! Francoska romantika je drugačna. Sploh sta si naša in pa francoska, sedanja ali pa katerakoli prejšnja književnost (in ne samo naturalistična, ko se je med nami največ pisalo o naturalizmu, presajenem s francoskih tal) — tujki. Bolj tujki kakor pa naša in nemška. Ne samo, da smo bliže nemškemu občutju, kadar gre za opise našim enakih ali sila podobnih razmer, ampak tudi — recimo — pri kakem Thomasu Mannu, katerega življenjsko okolje je našemu tuje. Mar je ta „bližina“ res samo posledica naše kulturne rasti pod vplivom germanske? Ob branju Majcena pomislim kdaj na nemški, kdaj na ruski „prijem“ — na francoskega nikoli. Majcen je Mann, s slovanstvom cepljen.

Mladi meščan Mann in mladi meščan Majcen sta si blizu: po „štímungu“, še bolj pa po včasih ostri drugič spet romantični luči, s katerima osvetlujeta svoje ženske figure.

Ženske duše. Kako skop je mladi Majcen v njih orisih, kako ne more zatajiti svojega iskanja „večno ženskega“. Tu ni govora samo o materah. Tu je cela galerija: od deklete, deklet, pa do zrelih žena, globokih, trpečih, gibajočih se med moškimi, ki jim služijo samo za scenerijo, omejitev prostora, kvečjemu kot sprejemnik za njih izražene miselne zaključke. (Poglavje zase po deklice iz *Isker*, iz vedre slike, ki bi jo komaj mogel ustvariti človek pri sedemdesetih letih, a je tukaj stekla s peresa petindvajsetletnika.)

Majcenova sodba o moških ni nikoli izrečena, a je uničujoča: topi ljudje, ki se globinam ženske duše ne morejo približati, igralci z ženskim srcem. Njegovi moški niso dobri ali slabi; o tem ne razmišlja. On samo ve, da ne vidijo, da so nekako od rojstva slepi za žensko drhtenje. Celotno avtorjeva igra s samim seboj (ko nekje govori junak): „Ne išči v ženski več, nego bi ji moglo biti dano, če bi bili darovi telesa in duha razdeljeni popolnoma enako... Kdor povprečne ženske ne more ljubiti, bo varan najmanj — pa saj se dá izračunati, kolikokrat“, traja le hip. V končni potezi, čeprav opisujoč njeno onemoglost, jo postavi nad sebe. Majcen nima rad povprečnih žensk (tudi če so negativne, so miselno dograjene) in če že kdaj kakšna povprečna nastopi, gotovo ustvari zraven še drugo, popolnejšo, ali pa vsaj — obetajočo (*Ignara mali*.)

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA SE JE PRESELILA. NJEN NOVI NASLOV JE: Slovenska kulturna akcija, Castelli 371, Ramos Mejia, Buenos Aires, Argentina. — Novi prostori so v bivši pevski sobi takoimenovanega „sanatorija“

Za TISKOVNI SKLAD „Glasa“ so darovali: Franc Vester, R. Mejia, 250.— pesov; Pavle Čibej, San Andrés, 50.— pesov; prof. Vinko Logar, Ituzaingó, 250.— pesov.

— Za nov Herderjev teološki leksikon (izšel bo sočasno v nemškem, španskem, francoskem in angleškem jeziku) sodeluje p. K. Vl. Truhlar S.J. s štirimi članki (svetost, vizije, razločevanje duhov, obsedenost): za zbirko „Questiones disputatae“ pripravila knjigo o „Novih nalogah mistične teologije“ (zbirko urejata K. Rahner in H. Schlier); z louvainskim profesorjem G. Thilsom je pater Truhlar začel izdajata knjižno zbirko (tudi to zalaga Herder) „Laicat et Sainteté“ s sodelavci kot S. Lyonnet, I. Hausherr, B. Haerinn, L. Cerfaux, C. Colombo itd.

— V založbi lavantinskega škofijskega ordinariata je izšla četrta in zadnja knjiga novega prevoda Svetega pisma. Nova zaveza — zadnji zvezek — je izšel v nakladi 30.000 izvodov. Tekste stare zaveze je iz hebrejščine prevedel dr. M. Slavič, z grščine pa dr. F. Jere. Del „Knjige prerokov“ je prevedel dr. J. Aleksič. Novo zavezo pa so iz grščine na novo prevedli dr. F. Jere, dr. G. Pečjak in dr. A. Snof. Vse štiri knjige so lepo opremljene in obsegajo skupaj nad tri tisoč strani. Med temi je na stotine fotografij, zemljevidov ter slikovnih prilog. Vsaka knjiga prinaša daljši uvod in pa študije o najstarejših pa tudi najnovejših raziskovanjih in razlagah.

— V Buenos Airesu so nastopili „Zagrebski solisti“ pod vodstvom Antonia Janigra. Buenosaireska glasbena kritika jih soglasno postavlja med najboljše, če že ne kot najboljši komorni orkester na svetu. Violinska solistka orkestra je Jelka Staničeva. Med dvanajstotico nastopajočih so v orkestru poleg nje še štirje drugi Slovenci.

— Iz ZDA je prispel v Argentino član Slovenske kulturne akcije in naš sodelavec univ. prof. dr. August Čuk, trenutno profesor psihologije na Sant Vincent's College (Pennsylvania), kjer je benediktinska opatija, matica severnoameriškega meniškega življenja. Za časa svojega obiska v Argentini bo dr. Čuk imel pri Kulturni akciji predavanje v okviru filozofskega odseka, združeno s pogovorom o študijskih razmerah v ZDA.

odmevi

Iz pisma g. Humberta Pribaca v Avstraliji: „Danes sem vam poslal po poštni nakaznici en avstralski funt za Glas Slov. kult. akcije, ki ga dobivam že nekaj mesecev, če ne eno leto in ga zelo cenim zaradi objektivnosti in dobrega obveščanja o kulturnih dogodkih doma in po svetu. Čeprav je po obliki in velikosti skromen, vendar je po vsebini čudovito bogat in temeljit. Vedno ga pričakujem z nestrpnostjo tu v daljni Avstraliji in mi je tista redka, a prepotrebna vez, ki me veže na slovenstvo po svetu in doma.“

Idealizirane žene, kot pri vseh emotivno nedoraslih umetnikih? Ne. Majcen sicer postavlja svoje ženske figure nad moške, toda ne po trubadursko. To niso angeli. Pri zgodbi *Doma* pa se naravnost otipljivo pokaže, da se je samo s posebno zrelostjo obdarjeni pisatelj mogel že v mladih letih tako trezno zazreti v njih notranjost a tudi v njih zunanjo igro.

Beremo Izidorjeva, Majcenova, Velikonjeva pisma iz tiste dobe. Kak strah! Pa zopet — kakšna vera v bodočnost! Kot da je pero bilo pomočeno v žive žile, trdno prepričano, da bodo drugi brali z odprtimi žilami. Mar je bila to res samo neka zapoznela romantika, ko še ni bilo toliko dvomov, skepse, cinizma, ker svet še ni stal povsem razgaljen pred samim seboj? Ali pa danes drugače gledamo, ker smo drugačni, odtrgani od domače zemlje, od drugih živih in — mrtvih?

S kakšno opojnostjo so ti ljudje pisali o bodočnosti in to v dneh, ko so tvegali svoja življenja po tujih frontah. Seveda, oni so vedeli: če se vrnemo, se vrnemo v drugačno domovino.

Mi pa doživljema danes čas okrutnejših šal. Saj si dopoveduješ, da tvoje delo ni zaman, da te poslušajo ali da te bodo poslušali — toda kdaj se je umetnik pred snemalnim trakom ali pred filmsko kamero mogel izživeti kakor pred živo publiko?

Kako so te izigrali! Preračunano pripravili tvoj exodus. Najprej so ti potisnili meč v roke, zato da so ti lahko kasneje dali v usta besede, ki jih nisi govoril... Pa to ni nič! Vest ti je čista, kakor je bila prvi dan in vedno si vedel, da je taka in da se ne igraš: ne s seboj ne s drugimi, ne s preteklostjo svojega naroda, še manj z njega bodočnostjo.

Hudo je drugo: domovina te ne more slišati. Ti še šepetáš, a kot da so ti nekoč narezali glasilke. Še polzijo besede s peresa, toda čutiš, da so ti narezali zapestja. Roka se ti s trdom giblje. Pišeš sproti v pesek. Trepetáš: ali bo prišel kdo, ali bo vendarle prišel še kdo pravočasno, preden veter vse zamete.

Tudi ti, kakor Majcenov *Nevernik* šepetáš samo še: „Jaz pa ne morem ne živeti ne umreti zo damovino.“

Detinstvo. Maribor...

Moderna mesta sploh ne rasejo. Grmadijo se, kakor lava bruha nove palače iz sebe, tako da ne spoznaš slike izpred desetletja. Stara mesta, posebno še mesta z mostovi, pa rasejo kakor otroci. Počasi. Zati jim vedno prepoznaš lice.

Majcenov Maribor je Maribor tudi še dvajset, trideset let kasneje. Zato spoznavam njegove slike, istočasno pa mi ob njegovih opisih vstajajo še druge podobe, prav nič v zvezi s temi, ki mi jih on opisuje. Kakor Resnaisovo „Preteklo leto v Maribadu“. Besede, ki jih srkam in ki v meni ustvarjajo podobe, ter slike, ki se mi istočasno vzbujajo v spominu ter prav tako zažive pred menoj, govore različno. Gledam oboje, v meni nastajata dve kakor po vzporednih tirih bližajoči se podobi.

„Obredla sva vse knjigarne in antikvariate v mestu“ se pretaka iz papirja skozi moje oči, toda istočasno vidim še drugega fanta po istih strmih ulicah. Bos je (on ni iz Majcenovega sloja, on je, po Leskovčevu, „z drugega brega“), tava po ulicah in nabira staro železo. Prodal ga bo pod mostom, zvečer stekel v antikvariat po knjigo, ki jo že tedne ogleduje v izložbi...

— „A že je zaropotalo po strmi ulici. Dvakrat šestnajst stopnic drži v nabrežja na trg: po tej strmi poti je s psom hitel proti domu...“ in pred menoj je istih dvakrat šestnajst stopnic, toda na njih spet bosí fant, ki drvi preko njih s šopom časopisov pod pazduho. Raznaša jih po strmi ulici, mimo hiše, na katerih oknih slone „take ženske“, take, ki se jih niti pogledati ne sme, mimo tovarne bučnega olja...

Tudi v mojih slikah še žive Majcenove avstrijske baronese, toda moje so trideset let starejše, kakor pa so bile, ko jih je gledal on. Zdaj so že nepopravljivo stare in nekatere gluhe ter srečne, da jim ni treba slišati vnukov, ki na cesti govore tuj, drug jezik...

Kaj bi dal, da bi Majcen končal *Detinstvo!* Morda bi dobili „Most na — Dravi“? Ne. Preje bi nastali slovenski *Buddenbrookovi*, s propadajočimi baronesami, z umirajočim trdovratnim syetom, z mladimi slovenskimi barbari, nabrekli od razganjajočih sil, ki so zalili sanjski svet stoletnega cesarstva...

Mann - zadnji nemški meščan. Majcen — prvi a tudi že zadnji meščan v naši književnosti. Meščan — gospod.

(Konec prihodnjic.)

Z. S.

IV. UMETNOSTNA LOTERIJA

Eden od dobitkov:

Bara Remec

CERRO LOPEZ

(Dar S.K.A.)

— Zadnje mesec so se pojavili na zapadu prevodi najnovejšega sovjetskega pesnika Jevgenija Evtušenka, ki rad nastopa v ruski javnosti obleden po izraziti severnoameriški modi, v pestrih škotskih srajcah in podobno. Kritika mu priznava izredno živahnost izražanja in močan protikonformistični ton. Dasi Evtušenko napada n.pr. posledice sovjetske birokratiziranosti, se ne upa dvigniti v njene prave vzroke. Evtušenko ima znaten vpliv na mlajše sovjetske generacije.

— Univerza salezijanskega reda v Rimu izdaja mednarodno revijo "Salesianum" za teološka, filozofska, cerkveno-pravna in pedagoška vprašanja. Direktor revije je dunajski strokovnjak za cerkveno pravo dr. Alphons Stickler, tajnik pa ljubljanski rojak dr. Staniko Kahné.

— Turinska založba U.T.E.T. je začela izdajati veliki slovar italijanskega jezika, ki ga ureja neapeljski jezikoslovec Salvatore Battaglia. Delo bo imelo osem knjig, vsaka približno 900 strani. Izšel je že prvi zvezek, ki obsega glasove od A do Balb. Samo črka A ima 12.934 glasov.

— Na letošnjem glasbenem festivalu v Benetkah je nastopil tudi orkester zagrebške filharmonije pod vodstvom dirigenta Milana Horvata. Pripravil je dva koncerta hrvaške simfonične glasbe skladateljev Borisa Papandopulosa, Milka Klemenca, Paula Despelja in Ivo Maleca.

— Milanska "Scala" je imela krstno predstavo tridejanske opere Dobri vojak Švejk, ki jo je zložil skladatelj Guido Turchi, libreto pa napisal Gerardo Guerrini. Turchi je opero napisal najprej za radijsko-televizijsko uprizoritev, pozneje pa jo je razširil za odrsko predstavo. Opera obseže 16 slik, ki zahtevajo precej zamotano sceno. Turchijeva glasba je bolj glasbeni komentar kot prava operna partitura. Občinstvo je opero sprejelo z odobravanjem in je nastopajoče enajstkrat klicalo pred zaveso.

— François Mauriac je sprejel ponudbo, da bi filmal njegov roman "Therese Desqueyroux". Avtor je sam napisal filmski scenarij. Izjavil je, da bo film verno po romanu, ki je že sam po sebi nekak scenarij. Glavno vlogo bo igrala Emanuelle Rivas.

— Vladimir Dedijer je v New Yorku izdal knjigo spominov The Beloved Land. Knjigarna navaja, da je Dedijer zapustil Jugoslavijo leta 1959. Zapustil je domovino, ker se ni hotel pridružiti gonji proti svojemu prijatelju Milovanu Djilasu. Napisal je tudi obširno biografijo o Titu, ki je bila prevedena v vse glavne jezike. V knjigi spominov navaja dogodke iz mladosti, bojev na univerzi in dela v uredniških beograjskih časopisov. Zajema tudi partizansko borbo in končuje delo, ki bo obsegalo tri knjige, z letom 1945.

— 6. julija letos je umrl pisatelj William Faulkner, najvidnejši sodobni pisatelj v ZDA. Leta 1949 je prejel Nobelovo nagrado.

— Jurčičeva povest Sosedov sin je začela izhajati v francoskem prevodu v "Le Bulletin des Agriculteurs", družinski reviji v Kanadi. Revija izhaja v nakladi 115 tisoč izvodov. Prevod je oskrbel č.g. Ferdinand Kolednik.

— Hamburški simfonični orkester je pripravil koncert z naslovom „Moderna glasba“. Izvajal je skladbe modernih klasikov Arnolda Schönberga, Albana Berga in Antona Weberna. V spored so vnesli še kompozicije Stravinskega, in Bouleza. Stravinskijeve "Lieder" iz skladateljeve prve dobe so bile za mnoge prava novost. Godalni kvartet pa je izvajal Boulezovo skladbo "Livre pour Quatuor".

— V Ljubljani je umrl režiser, publicist in gledališki pedagog, prof. Osip Šest, dolga desetletja višji režiser Drame narodnega gledališča v Ljubljani. Na številnih potovanjih po Evropi in že kot ujetnik v Rusiji po prvi vojni je z odprtimi očmi opazoval gledališko življenje največjih igralcev in skupin in vso svojo kulturo kasneje uporabil pri režijah pa tudi pri vzgoji gledališkega naraščaja. Nad štirideset del, med njimi so številna izvirna slovenska dela, je postavil na oder.

— Prof. Cyrus Gordon z ameriške univerze Brandeis trdi, da sta stara grška in izraelska kultura iz istega vira. Do tega zaključka je prišel na osnovi dveh arheoloških odkritij o jeziku, ki so ga v davni, v dobi minoške kulture govorili na Kreti. Po mnenju prof. Gordona sta tidve odkritji celo važnejši za zgodovinarje kot pa rokopisni zvitki z Mrtvega morja.

— Perzijska vlada je pripravila razstavo z naslovom „7000 let perzijske umetnosti“. Razstava je bila najprej v Parizu, od tam pa se je preselila v Nemčijo, kjer jo je v Esenu odprl predsednik Federalne republike dr. Lübke. Na razstavi so umetnine, ki so državna last, pa tudi dela iz zasebnih zbirk. Vsega skupaj razstavljajo 654 del. V Esenu je razstava trajala en mesec.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Bliža se dan žrebanja, ko bo 17. avgusta nad 20 slovenskih umetnin odšlo v slovenske domove. Domovina je daleč, toda zakladnico slovenskega duha smo prinesli s seboj — in čuvarji teh zakladov, ki jih iz osnov slovenstva bogatje med nami, so naši umetniki, ki so darovali svoja dela, da bi Slovenska kulturna akcija mogla izpolnjevati naloge svojega poslanstva. Gotovo so s tem storili veliko mecensko dejanje.

Izkažite se in kupite srečko, ki stane le 100.— pesov. Tako je omogočeno, da boste zadeli umetnino, ki ima že danes veliko vrednost in bo še stalno naraščala.